

Odlazak prijatelja i partnera

ANTUN VUJIĆ, ministar kulture: Potresla nas je vijest o smrti Fabijana Šovagovića. S njim kao da odlazi jedan cijeli glumački milenij, koji je vezan kod mene osobno za najranije kazališne uspomene. Fabijan Šovagović bio je jedna od najmarkantnijih osobnosti hrvatskog glumišta, ali isto tako i sjajan pisac i intelektualac.

ZLATKO VITEZ, predsjednik Hrvatskog društva dramskih umjetnika: Šovagović je davno rekao da »ore svoje uloge«. Mislim da je Fabijan »zaorao« jednu od najljepših brazda hrvatskog glumišta i da će njegovo mjesto biti među najistaknutijim velikanima. Bio je glumac vehementne energije i dara, veliki humanist i veliki rodoljub. Za mene on je najveći hrvatski glumac.

PERO KVRGIĆ, glumac: Umro je Fabijan Šovagović – jedan od najvećih glumaca hrvatskog glumišta. Imao sam čast da ga gledam na sceni i na ekranima od njegovih početaka do posljednjih njegovih filmskih i scenskih dana. Velika mi je čast bila često i biti njegov partner na sceni. Bio je jedan od naših najautentičnijih glumaca, osebujan, ni na koga nalik, osim na sebe sama. Neukrotiv temperament i glumac, intelektua-

lac koji je razmišljao i pisao o glumi i kazalištu i vremenu u kojemu je živio i stvarao. Bio je dramski pisac, svestran i kompletan čovjek svog zanata i glumac koji je izgarao na svojim imaginarnim putovanjima po imaginarnim svjetovima svojih likova, izgorjevši prerano, da bi živio u našem sjećanju.

RADE ŠERBEDŽIJA, glumac: Ovo tišućljeće je jutros baš loše počelo! Umro je Šovo. Ne postoje riječi kojima bi se opisalo veličinu njegovog talenta. Jednostavno, bio je nemjerljiv! Vulkan, uragan, oluja, Beethoven u hrvatskom teatru i filmu. Svugdje gdje je dopirao ostavljao je trag svog veličanstvenog talenta i posebnog bića.

GEORGIJ PARO, intendant HNK u Zagrebu: Umro je jedan od velikana hrvatskog glumišta i njegovo odsustvo, koje se već duže osjećalo u kazalištu, filmu i televiziji, ostavlja prazninu za koju sumnjam da će itko moći na njegov »šovagovićevski« način popuniti. Bio je glumac koji je igrao cijelim svojim bićem, srcem i umom. Bio je blistav duh i energičan čovjek. Na sreću, ostat će nam ne samo video zapisi, već i sve ono što je napisao, među ostalim i njegova

vrlo značajna drama »Sokol ga nije volio«.

BRANKO SCHMIDT, redatelj: Dan prije Badnjaka zadnji put sam vidio Šovu. Filip i ja otišli smo u sanatorij pod Sljemenom, kao da smo znali... Ostali smo kratko, jer to što smo vidjeli govorilo je da je kraj blizu. Koliko god da je strašna, za sve nas koji smo ga voljeli i posjećivali, koji smo vidjeli tu ogromnu patnju, smrt je i olakšanje, jer ako Sokol nekog nije volio, to je bio Fabijan Šovagović. Možda ga sada, na beskrajnim žitnim poljima, konačno zavoli...

BOŽIDAR VIOLIĆ, redatelj: Za Fabijana Šovagovića nije dovoljno reći da je bio velik glumac, zvučalo bi kao općenita oznaka za jednu izuzetnu glumačku darovitost, koja je po svim svojim obilježjima bila posebna, izrazito osobna i u toj osobnosti genijalna. Teška bolest prerano ga je odvojila od kazališta i nanijela mu dugogodišnju patnju koju taj prevednik i čestiti čovek nije ničim zaslužio. U trenutku njegove smrti potresen sam nepravdom koju mu je Bog naneo. Ta je nepravda utoliko veća i apsurdnija, jer je porijeklo Fabijanove darovitosti bilo božansko.

IVO GREGUREVIĆ, glumac: Otišao je

najveći hrvatski glumac, čovjek iskrene, široke slavonske duše koju je u potpunosti poklanjao svojoj publici i svojoj Hrvatskoj. Ostat će zauvijek moj najveći idol i neka mu je vječna slava i hvala!

IVO SKRABALO, filmski povjesničar: To je prvi šok u ovoj godini koji teško doživljam, jer s Fabijanom odlazi i dio moje mladosti. Studirali smo istodobno na Kazališnoj akademiji i družili se u studentskom kazalištu »Ivan Goran Kovačić«. Za mene je on jedan od najvećih hrvatskih glumaca kojemu sam bio suvremenikom. Dakako, kao i mnogi drugi bio sam pozitivno iznenađen da se Fabijanovo umjetničko bogatstvo nije iscrpljivalo samo u glumi, nego nas je sve ugodno iznenadio kao pisac sada već legendarne drame »Sokol ga nije volio«, u kojoj je i ostvario nezoboravni lik Šime Mogao bih mnogo govoriti o našem dragom Šovi, kako sam ga ponekad zvao, jer nas je povezivao i zajednički panonski mentalitet. Iako je otac dvoje vrlo talentiranih glumaca, specifični glumački habitus velikoga umjetnika – Fabijana Šovagovića nitko neće moći nadomjestiti.

FADIL HADŽIĆ, pisac i filmski redatelj:

Usred ovoga novogodišnjeg blještavila saznanja smo tužnu vijest – otišao je zauvijek jedan od sigurno najvećih glumaca hrvatskog glumišta koji je osim u kazalištu ostvario i niz zapaženih uloga na filmu. Jedna izuzetna fizionomija i jedan vrlo inteligentan glumac koji da je imao tu priliku napravio bi u svijetu veliku filmsku karijeru. Vrlo mi je žao što smo izgubili ovog dragog prijatelja, divnog čovjeka, a treba možda i to napomenuti, izuzetno pismena čovjeka koji nam je ostavio dragocjene glumačke zapise.

EDO GALIĆ, filmski redatelj: Fabijan Šovagović bio je jedan od naših ponajboljih glumaca. Počeo sam s njim surađivati već oko 1965. kad je igrao u drami »Propali dvori« Janka Leskovara, a ta se suradnja nastavila sve do 1995. godine. Sjećam se jedne njegove velike uloge u seriji koju sam radio, a zvala se »Sam čovjek«. Bio je ne samo veliki glumac, nego i veliki čovjek i pisac.

NADA SUBOTIĆ, glumica: Kažu da je smrt dio života, teškog. A opet stojim zatečena viješću – umro je Šova! Moj vršnjak, moj prijatelj, moj partner. Bolest ga je u

naponu snage oborila i nemilice udarala godinama. Toliko smo dugo vjerovali da će ponovno zaigrati svog Đuku na našim »Jesenima«, u našoj ravnici, u našoj slobodnoj Hrvatskoj. A evo zatečeni stojimo nijemi i plačemo, a uspomene i sjećanja samo naviru... Ponosni smo što smo ga imali i hvala mu za sve.

ANTUN VRDOLJAK, filmski redatelj: Ta dugačka bolest nas je na neki način pripremila na to. Tako je to njegovo umiranje doista bilo ono, što bi mudri ljudi rekli, da je smrt sastavni dio života. A on je živio sa smrti već dosta dugo. Kako je tiho živio, tako je tiho i otišao. Ima jedna crta njegovog karaktera koju bih mogao lako objasniti jednom njegovom željom: »Daj mi igrati najgore karaktere, najveće negativce, jer ih želim prokazati. U tome vidim smisao posla kojim se bavim.« Mislim da je šteta što se malo bavio literaturom, jer je imao istančani smisao za književnost, vrlo bogat jezik i dar zapažanja. Sve se nekako nadam da će se sada otkriti neki njegovi nedovršeni rukopisi, ili oni koje je iz skromnosti skrivao. Šovo, vrhunski glumac, a daleko iznad toga moralan čovjek.